

Viktor
PELJEVIN

EMPIRE
V

ROMAN

S RUSKOG PREVELA
Natalija Nenezić

BOOKA.

SADRŽAJ

BRAMA	7
SUNČANI GRAD	14
MITRA	24
ENLIL	34
BALDER	47
JEHOVA	65
KARTOTEKA	78
PRVI UGRIZ	90
LOKI	102
PET PRAVILA LJUBAVI	115
VELIKI GREHOPAD	121
UM „B“	134
HERA	151
HALDEJCI	164
AGREGAT „M5“	180
DRVO ŽIVOTA	192
ACHILLES STRIKES BACK	211
VOJNICI IMPERIJE	222
LE YELTSINE IVRE	236
OZIRIS	256
CRVENA CEREMONIJA	268
VILA MISTERIJA	291
NAČELNIK SVETA	307
A 3,14-LOGUE	324

Parna lokomotiva je mudro napravljena,
ali ona toga nije svesna, i u čemu je
smisao pravljenja lokomotive
ako u njoj ne bi bilo mašinovođe?

O. Mitrofan Serebrjanski

BRAMA

Kada sam došao k sebi, oko mene je bila velika prostorija sa starinskim nameštajem. Atmosfera je bila čak pomalo antikvarna – orman sa ogledalom prekriven izrezbarenim zvezdama, neobični sekreter, dva platna s aktovima i mala slika mladog Napoleona u borbenom dimu. Jedan zid zauzimala je vrlo elegantna kartoteka od karelijske brezovine, koja se uzdizala sve do plafona. Na njenim fiokicama bile su tablice sa raznobojnim natpisima i oznakama, a pored nje su se nalazile merdevine.

Shvatio sam da ne ležim, kao što bi trebalo da bude sa čovekom koji dolazi k svesti, već stojim. Nisam padao zato što su moje ruke i noge bile čvrsto privezane za švedske merdevine. Naslutio sam da je reč o švedskim merdevinama opipavši prstima drvenu prečku. Druge prečke utiskale su mi se u leđa.

Naspram mene, na maloj crvenoj sofi sedeo je čovek u crvenom ogrtaču i sa crnom maskom. Maska je po svom obliku podsećala na nekakav cilindar natučen do ramena ili kartonski šlem psaviteza iz filma „Ledena bitka“. U predelu nosa nalazila se oštra izbočina, na mestu očiju – dve ovalne rupe, a u oblasti usta – pravougaoni prorez prikriven crnom krpicom. Otprilike tako su izgledali srednjovekovni doktori na gravirama koje su prikazivale kugu u Evropi.

Nisam se čak ni uplašio.

- Dobar dan – rekao je čovek sa maskom.
- Dobar dan – odgovorio sam, s mukom razdvojivši usne.
- Kako se zoveš?
- Roman – rekao sam.
- Koliko imaš godina?
- Devetnaest.
- Zašto nisi u vojsci?

Nisam hteo da odgovorim na pitanje, pomislivši da je to šala.

– Molim te, izvini zbog izvesne teatralnosti situacije – nastavio je čovek sa maskom. – Ako te boli glava, sad će sve proći. Uspavao sam te specijalnim gasom.

– Kakvim gasom?

– Onim koji se koristi protiv terorista. Ništa strašno, sve je već prošlo. Upozoravam – ne viči. Besmisleno je vikati. Rezultat će biti samo jedan – dobiću migrenu, i razgovor će biti pokvaren.

Nepoznati je imao dubok samouveren glas. Krpica koja je pokrivala usta klatila se kada je govorio.

– Ko ste vi?

– Zovem se Brama.

– A zašto imate masku?

– Iz više razloga – rekao je Brama. – Ali to je samo u tvoju korist. Ako naši odnosi ne budu išli željenim tokom, moći ću da te pustim bez straha, jer nećeš znati kako izgledam.

Osetio sam veliko olakšanje, čuvši da namerava da me pusti. Ali te reči su mogle biti zamka.

– Šta hoćete? – pitao sam.

– Hoću da se u jednom veoma važnom delu mog tela i istovremeno mog duha probudi živo interesovanje za tebe. Ali to, vidiš li, može da se desi samo u slučaju da si ti čovek blagorodnog aristokratskog porekla...

„Manijak“ – pomislih. – „Najvažnije je da se ne nerviram... Da mu odvlačim pažnju razgovorom...”

– Zašto baš blagorodnog aristokratskog porekla?

– Kvalitet crvene tečnosti u tvojim venama ima veliku ulogu. Šanse nisu velike.

– A šta znači živo interesovanje? – upitao sam. – Misli se, dok sam još živ?

– Smešno – reče Brama. – Čini mi se da rečima ništa neću postići. Potrebna je demonstracija.

Ustavši sa sofe, prišao mi je, skinuo crnu krpicu koja mu je zatvarala usta i sagnuo se prema mom desnom uhu. Osetivši tuđ dah na svom licu, ja sam se stegao – svakog časa trebalo je da se desi nešto mrsko.

„Sâm sam došao u goste“ – pomislih. – „Šta mi je to trebalo?“

Ali ništa se nije desilo – Brama je kratko vreme disao pored mog uha, a zatim se okrenuo i pošao natrag na sofu.

– Mogao sam da te ugrizem i za ruku – rekao je. – Ali ruke su ti, nažalost, vezane i otečene. Zato efekat ne bi bio isti.

– Vi ste mi i ruke vezali.

– Da – uzdahnu Brama. – Verovatno sam dužan da se izvinim za učinjeno – slutim da to deluje prilično čudno i ružno. Ali sada će ti sve biti jasno.

Smestivši se na sofu, on se zagleda u mene kao da sam slika u televizoru, i nekoliko sekundi me je proučavao, ponekad cokćući jezikom.

– Ne brini – rekao je – ja nisam seksualni manijak. U tom pogledu možeš biti miran.

– A ko ste vi?

– Ja sam vampir. A vampiri nisu perverznjaci. Ponekad se prave da jesu. Ali oni imaju potpuno drugačije interese i ciljeve.

„Ne, nije perverznjak“ – pomislio sam. – „To je ludi perverznjak. Treba neprekidno govoriti da bih mu odvlačio pažnju...“

– Vampir? Vi pijete krv?

– Ne baš u čašama – odgovori Brama – i nije da se na tome zasniva moja samoidentifikacija... Mada ima i toga.

– A zašto je pijete?

– To je najbolji način da upoznaš čoveka.

– Kako to?

Oči u ovalnim rupama maske su nekoliko puta trepnule i usne pod crnom krpicom rekoše:

– Nekada dva drveta koja su rasla na zidu, limun i narandža, nisu bila prosto drveće, već kapija volšebnog i tajanstvenog sveta. A onda se nešto desilo. Kapija je nestala, a umesto nje su ostala samo dva pravougaona komada tkanine koji su visili na zidu. Nestala je ne samo kapija, nego i svet u koji je ona vodila. I čak je i strašni leteći pas koji je čuvao ulaz u taj svet postao prosto pletena lepeza sa tropskog odmora...

Reći da sam bio iznenađen – znači ne reći ništa. Bio sam preneražen. Te reči, koje bi bilo kome delovale kao potpuna abrakadabra, bile su najveća tajna mog detinjstva. Najčudnije je bilo to što je tim rečima to mogao da formuliše samo jedan čovek na celom svetu – ja. Dugo sam ćutao. Onda više nisam izdržao.

– Ne razumem – rekao sam. – Dopustimo, mogao sam da pričam o slikama kada sam bio bez svesti. Ali o tom volšebnom svetu iza kapije nisam mogao da ispričam. Zato što ga nikada nisam tako nazivao. Iako ste vi sada rekli i ja vidim da je sve čista istina, da. Tako je i bilo...

– A znaš li zašto se sve tako desilo? – upita Brama.

– Zašto?

– Volšebni svet, gde si nekada živeo, smišljao je zrikavac koji se skrivao u travi. A onda je došla žaba koja ga je pojela. I ti više nisi imao gde da živiš iako je u tvojoj sobi i dalje sve bilo kao i pre.

– Da – rekao sam smušeno. – I to je istina... Vrlo tačno rečeno.

– Seti se nekog predmeta – reče Brama – za koji znaš samo ti. Bilo kog. I postavi mi pitanje. Takvo na koje samo ti možeš da daš odgovor.

– Dobro – rekao sam i zamislio se. – Evo, recimo... Kod mene u kući je visila lepeza – upravo ste je pominjali. Kako je ona bila pričvršćena za zid?

Brama je zatvorio oči u prorezima maske.

– Bila je zalepljena. A lepak je bio namazan u obliku slova „X“. Pri čemu nije reč prosto o krstiću, nego upravo o slovu „X“. U pitanju je bio pravac kuda je trebalo da ode mama koja je okačila lepezu iznad kreveta.

– Kako...

Brama podiže dlan.

– Sačekaj. A zalepio si je zbog toga što je lepeza počela da ti liči na psa-vampira, koji te noću ujeda. Naravno, to je potpuna koještarija. I čak je uvredljivo prema pravim vampirima.

– Kako ste to saznali?

Brama je ustao sa sofe i prišao mi. Podigavši prstom crnu krpicu, on otvori usta. Zubi su mu bili tamni od cigareta, ali čvrsti i jaki. Nisam video ništa neobično, samo su očnjaci možda bili nešto belji od ostalih zuba. Brama podiže glavu tako da mogu da vidim njegovo nepce. Tamo je bila nekakva čudna talasasta membrana narandžaste boje – kao fragment stomatološkog mosta zalepljen za desni.

– Šta je to? – upitao sam.

– Tamo je jezik – reče Brama naglasivši poslednju reč.

– Jezik? – ponovio sam.

– To nije ljudski jezik. To je duša i suština vampira.

– Njime vi sve prepoznajete?

– Da.

– A kako se može prepoznavati jezikom?

– Nema svrhe objašnjavati. Ako hoćeš to da shvatiš, moraš sam da postaneš vampir.

– Nisam siguran da to želim.

Brama se vratio na svoju sofu.

– Vidiš, Roma – rekao je – svima nama upravlja sudbina. Ovamo si došao sam. A ja imam vrlo malo vremena.

– Nameravate da me podučavate?

– Ne ja. Učitelj nije ličnost vampira, nego njegova priroda. A podučavanje se sastoji u tome da učitelj ujeda učenika. Ali to ne znači da svaki čovek kojeg ujede vampir i sam postaje

vampir. Kako kažu u lošim filmovima, he-he, to se dešava samo u lošim filmovima...

Nasmejao se sopstvenoj šali. Pokušao sam da se osmehnem, ali ispalo je prilično loše.

– Postoji poseban ugriz – nastavio je – na koji je vampir sposoban samo jednom u životu. I samo u slučaju ako jezik to hoće. Po tradiciji, to se dešava na dan letnje dugodnevice. Ti odgovaraš. Moj jezik će preći u tebe.

– Kako to – preći?

– U bukvalnom smislu. Fizički. Moram da te upozorim da će boleti. I odmah, a i posle. Kao posle ujeda zmije otrovnice. Ali postepeno će sve proći.

– A možete li da nađete sebi drugog učenika?

Na te reči nije obratio ni najmanje pažnje.

– Mogao bi privremeno da izgubiš svest. Tvoje telo će se udrveniti. Možda ćeš imati halucinacije. Ali, možda i nećeš. Ali jedno će se sigurno desiti.

– Šta?

– Setićeš se čitavog svog života. Jezik će se upoznavati s tvojom prošlošću – on mora da zna sve o tebi. Kažu da se nešto slično dešava kada čovek tone. Ali ti si još sasvim mlad, i nećeš dugo tonuti.

– A šta ćete za to vreme raditi vi?

Brama je nekako čudno huknuo.

– Ne brini. Ja imam dobro razrađen plan akcije.

Na te reči zakoračio je ka meni, šćepao me rukom za kosu i sagnuo glavu prema mom ramenu. Očekivao sam da će me ujesti, ali umesto toga ujeo je sam sebe – za prst. Njegov zglob na ruci je naglo oblila krv.

– Ne mrdaj – rekao je – bolje je za tebe.

Pogled na krv me je uplašio, i ja ga poslušah. Prineo je krvavi prst mom čelu i na njemu nešto napisao. A zatim je bez ikakvog upozorenja zario zube u moj vrat.

Povikao sam, tačnije, zamukao – držao je moju glavu tako da nisam mogao da otvorim usta. Bol u vratu je bio neizdrživ – kao da mi je ludi zubar zario u vilicu svoju električnu bušilicu. U jednom trenutku sam mislio da je stigla smrt, i ja sam se pomirio sa njom. I odjednom se sve završilo – pustio me je i ja sam odskočio. Osećao sam krv na svom vratu i obrazu; krvlju je bila umrljana i njegova maska i krpica koja je pokrivala usta.

Shvatio sam da to nije moja krv, nego njegova sopstvena – tekla je iz njegovih usana po vratu, po grudima, po njegovom crvenom ogrtaču i u gustim kapima padala na pod. S njim se nešto desilo – moglo bi se pomisliti da su ujeli njega, a ne mene. Teturajući se, on se vrati na svoju crvenu sofu, sede na nju i njegove noge počeu brzo da se trzaju napred-nazad po parketu.

Setio sam se filma Tarkovskog „Andrej Rubljov“ gde su prikazivali starinsko kažnjavanje – monahu su sipali u usta tečni metal. Sve vreme pre egzekucije monah je strašno proklinjao svoje dželate, ali nakon što su mu sipali metal u grkljan, nije više izgovorio ni reč, samo se trzao čitavim telom. Najstrašnije je bilo upravo njegovo ćutanje. Isto tako strašnim učinilo mi se i ćutanje mog sagovornika.

Ne prestajući da trza nogama, on gurnu ruku u džep mantila, izvadi mali niklovan pištolj i brzo ispali metak sebi u glavu – u bok cilindrične maske koja mu je skrivala lice. Njegova glava se zanjihla s jedne strane na drugu, ruka s pištoljem pade na sofu i on se ukoči.

Tada sam osetio u svom vratu, ispod vilice, nekakav pokret. Nije bolelo – kao da su mi dali anesteziju – ali je bilo jezivo. Već sam gubio svest, i ono što se dešavalo osećao sam sve slabije. Nezadrživo me je vuklo u san.

Brama je govorio istinu. Počela je da mi se pričinjava prošlost – kao da sam u glavi otkrio malu udobnu bioskopsku salu gde je počeo da se prikazuje dokumentarni film o mom detinjstvu. Kako čudno, mislio sam, pa od samog početka plašio sam se upravo vampira...

SUNČANI GRAD

Od rođenja sam živio sa majkom u Moskvi, u zgradi sindikata dramaturga kod metro stanice „Sokol“. Zgrada je pripadala najvišoj sovjetskoj kategoriji – od bež cigle, višespratna, i nekako zapadnog tipa. U takvima je živela nomenklatura CK i izabrani slojevi sovjetske duhovne elite – unaokolo je uvek bilo mnogo crnih „volgi“ sa rotaljkama, a na stepeništima su se u izobilju sretali opušci najboljih američkih cigareta. Majka i ja smo imali mali dvosoban stan, nalik na one koji se u zemljama zalazećeg sunca nazivaju *one bedroom*.

Upravo u toj *bedroom* sam i odrastao. Moju sobu arhitekta je zamislio kao spavaću – bila je mala i duguljasta, s malim prozorom, iz kojeg je pucao vidik na parking. Nisam mogao da je uređujem po svom ukusu; majka je odabrala boju tapeta, odlučivala gde treba da stoji krevet, a gde sto, i čak određivala šta će da visi na zidovima. To je dovodilo do skandala – jednom sam je nazvao „malom sovjetskom vlašću“, posle čega nismo razgovarali nedelju dana.

Veću uvredu od tih reči za nju je bilo nemoguće smisliti. Moja majka, „visoka, mršava žena s ocvalim licem“, kako ju je jednom prilikom opisao pozorniku sused-dramaturg, nekada je pripadala disidentskim krugovima. U znak sećanja na to gostima se često pušta magnetofonski snimak, gde bariton poznatog borca protiv

sistema recituje razobličavajuće stihove, a njen glas ispušta oštre replike iz drugog plana.

Bariton je deklamovao:

U metrou ubacuješ petaka,
Dvoje civila su ti za petama.
Votku kad kupuješ u prodavnici,
Dvoje civila stoje na ulici...

– Pročitaj ovo, o kurcu s obrvama i Solženjcinu! – dodavala je majka mladim glasom.

Tako sam prvi put čuo psovku, koju su srećna deca iz vremena perestrojke obično saznavala od kikotaivih drugara iz spavaonice u vrtiću. Svaki put kada smo to slušali, mama je objašnjavala da je psovka u ovom kontekstu opravdana umetničkom potrebom. Reč „kontekst“ bila je za mene čak misterioznija od reči „kurac“ – iza svega toga naslućivao se tajanstveni i preteći svet odraslih, u čijem pravcu sam plovio uz vetar promena koji je duvao iz televizora.

Kaseta je bila snimljena mnogo godina pre mog rođenja; podrazumevalo se da je majka napustila aktivnu borbu zbog braka, koji je bio krunisan mojim dolaskom na svet. Ali majčina bliskost revolucionarnoj demokratiji, koja je poput nemirne vatre osvetlila moje detinjstvo, ostala je, reklo bi se, neprimećena za sovjetski režim koji je zapao u senilnost.

Desno od mog kreveta zid su ukrašavale dve male slike. Bile su iste veličine (široke četrdeset, a visoke pedeset centimetara – prvo što sam izmerio lenjirom iz kompleta „poklon za prvaka“). Jedna je prikazivala limunovo drveće u žardinjeri, a druga – isto takvo narandžino. Razlikovali su se samo boja i oblik plodova: izduženi žuti i okrugli narandžasti.

Tačno iznad kreveta visila je pletena lepeza u obliku srca. Bila je prevelika da bi se njome rashlađivalo. U udubljenju između dva srčana brežuljka bila je okrugla drška koja je činila lepezu

sličnom džinovskom letećem mišu sa malom glavom. U sredini je bila obojena crvenim lakom.

Činilo mi se da je to leteći miš-vampir (čitao sam o njima u časopisu „Oko sveta“) koji noću oživljava, a danju odmara na zidu. Ispijena krv videla se kroz njegovu kožu kao kroz trbuh komarca, zato je u sredini lepeze bila crvena mrlja.

Krv je, kako sam naslućivao, bila moja.

Razumeo sam da su ti strahovi – odjek priča kojih sam se naslušao u letnjim kampovima (iz smene u smenu one su se ponavljale bez izmena). Ali košmari su me regularno primoravali da se budim u hladnom znoju. Na kraju je došlo dotle da sam počeo da se plašim mraka – prisustvo psa-vampira prostrtog na zidu bilo je fizički opipljivo i trebalo je uključiti svetlo da bih ga naterao da ponovo postane lepeza od palminog lišća. Bilo je besmisleno žaliti se majci. Zato sam se zadovoljio time da tajno od nje zalepim lepezu za tapete lepkom „moment“. Tada je strah prošao.

Svoju prvu shemu univerzuma takođe sam doneo iz letnjih kampova. U jednom od njih video sam predivnu fresku: pljosnati disk zemlje ležao je na tri kita u svetloplavom okeanu. Iz zemlje je raslo drveće, štrčali su telegrafski stubovi i čak je veseli crveni tramvaj jurio pored gomile jednakih belih zgrada. Na doksatu zemljinog diska pisalo je „SSSR“. Znao sam da sam se rodio baš u tom SSSR, a onda se on raspao. To je bilo teško shvatiti. Ispadalo je da su kuće, drveće i tramvaji ostali na svom mestu, a tlo na kojem su se oni nalazili je nestalo... Ali ja sam još bio mali, i moj um se pomirio s tim paradoksom, kao što se mirio sa stotinama drugih. Tim pre što sam već počinjao da shvatam ekonomsku osnovu sovjetske katastrofe: država koja je poslala dvojicu oficira u civilu tamo gde se u normalnim državama dodeljuje naknada za nezaposlene nije mogla drugačije da završi.

Ali to su bile treperave senke detinjstva.

Istinski sam zapamtio sebe od trenutka kada se detinjstvo završilo. To se desilo kada sam na televiziji gledao stari crtani

film: na ekranu je marširala kolona patuljaka, srećnih mališana iz sovjetskog stripa. Veselo mašući rukama, patuljci su pevali:

Ali evo došla je žaba
Zelenkasti stomačić,
Zelenkasti stomačić,
Pojela skakavca, znaj.
On nije ni pomišljao,
Nikako nije očekivao
Nikako nije očekivao
Da takav će biti kraj.

Odmah sam shvatio o kom je skakavcu reč: bio je to mišićavi graditelj novog sveta koji je mahao čekićem na starim plakatima, kalendarima i poštanskim markama. Veseli patuljci odavali su Sovjetskom Savezu poslednji pozdrav iz svog Sunčanog grada, do kojeg ljudi ipak nisu uspeli da pronađu put.

Gledajući kolonu mališana, zaplakao sam. Ali nije bila u pitanju nostalgija za SSSR, kojeg se nisam sećao. Patuljci su marširali među ogromnim, dva i po puta većim od sebe cvetovima-zvončićima. Ti ogromni zvončići odjednom su me podsetili na nešto jednostavno i vrlo važno – što sam već zaboravio.

Shvatio sam da je nežni dečji svet, u kojem su svi predmeti delovali isto tako veliki kao ti cvetovi, a srećnih sunčanih puteva bilo je isto toliko kao i u crtanom, zauvek ostaje u prošlosti. On se izgubio u travi, gde je sedeo skakavac, i bilo je jasno da ću ubuduće imati posla sa žabom – što dalje, sve konkretnije...

Ona je zaista imala zelenkasti stomačić, a leđa su joj bila crna, i na svakom uglu radila je njena mala blindirana ambasada, takozvana *menjačnica*. Odrasli su verovali samo njoj, ali ja sam slutio da će jednom omanuti i žaba – a skakavca više nećemo moći da vratimo...

Osim mališana iz crtanog, niko se čestito nije oprostio od apsurdne države u kojoj sam se rodio. Čak su se i tri kita, na

kojima je ona stajala, pravili da oni s tim nemaju veze, i otvorili su prodavnicu nameštaja (njihova reklama vrtela se na televiziji – „postoje tri kita, sve ostalo je sujeta...“).

O istoriji svoje porodice nisam znao ništa. Ali neki od predmeta koji su me okruživali nosili su na sebi pečat nečeg mračno-tajanstvenog.

Prvo, bio je to starinski crno-beli plakat, koji je prikazivao ženu-lavicu sa čežnjivo zabačenim licem, obnaženim grudima i moćnim šapama sa kandžama. Plakat je visio u hodniku, ispod minjon-lampe nalik na fenjer. Lampa je davala malo svetlosti i u polutami je slika delovala magično i strašno.

Pretpostavljao sam da slično biće čeka ljude iza „grobnog praga“. Taj izraz, koji je često ponavljala majka, utvrdio sam pre nego što sam počeo da shvatam njegov smisao (tako složenu apstrakciju kao što je prestanak postojanja nisam mogao da zamislim: činilo mi se da je smrt samo preseljenje u mesto kuda vodi stazica između Sfinginih šapa).

Druga poslanica iz prošlosti bili su srebrni noževi i viljuške sa grbom: luk i strela i tri ždrala u letu. Našao sam ih u kredencu koji je majka obično zaključavala.

Izgrdivši me zbog radoznalosti, majka je rekla da je to grb baltičkih barona fon Štorkvinkela. Od njih potiče moj otac. Moje prezime bilo je malo manje aristokratsko – Štorkin. Majka je objasnila da je takva operacija s prezimenom obična socijalna kamuflaža iz vremena vojnog komunizma.

Otac je otišao iz porodice odmah nakon mog rođenja; nikakve druge informacije o njemu nisam uspevao da dobijem ma koliko se trudio. Bilo je dovoljno da započnem tu temu i majka bi prebledela, palila cigaretu i govorila svaki put jedno isto – najpre tiho, a onda postepeno prelazeći na krik:

– Izlazi napolje. Čuješ? Izlazi napolje, gade! Napolje, podlače!

Pretpostavljao sam da je to u vezi sa nekakvom mračnom i romantičnom tajnom. Ali kada sam prešao u osmi razred,

majka je prikupljala vlasničke dokumente za stan, i ja sam saznao više o ocu.

On je radio kao novinar u velikim novinama; čak sam na internetu našao njegovu kolumnu. S malom fotografijom iznad stupca teksta prijateljski je gledao ćelavi čovek s okruglim naočarima, a tekst članka je objašnjavao da Rusija nikada neće postati normalna država dok narod i vlast ne nauče da poštuju tuđe vlasništvo.

Misao je bila tačna, ali me iz nekog razloga nije dotakla. Možda je stvar bila u tome da je otac često koristio izraze koje ja u ono vreme nisam razumevao („plebs“, „odgovorne elite“). Osmeh na roditeljskom licu izazivao je u meni ljubomornu srdžbu: on očito nije bio upućen meni, nego odgovornim elitama čije vlasništvo je trebalo da naučim da poštujem.

Završavajući školu, razmišljao sam o izboru profesije. Iz *lifestyle* časopisa i reklama bili su jasni orijentiri na koje je trebalo usmeriti život, ali su pak metode kojima je trebalo postići uspeh bile potpuno tajne.

– Ako količina tečnosti koja prolazi kroz cev u jedinici vremena ostaje ista ili raste po linearnom principu – često je na časovima ponavljao nastavnik fizike – logična je pretpostavka da novih ljudi pored te cevi neće biti još dugo.

Teorema je zvučala ubedljivo, i ja sam poželo da se udaljim od cevi što je moguće više – umesto da jurim ka njoj zajedno sa ostalima. Odlučio sam da se upišem na fakultet država Azije i Afrike, da naučim nekakav egzotični jezik i da odem da radim u tropske krajeve.

Priprema je bila skupa i majka je odlučno odbila da plaća privatne časove. Znao sam da nije stvar u njenoj škrtosti, već u oskudnosti porodičnog budžeta, i nisam se bunio. Pokušaj da je podsetim na oca završio se uobičajenim skandalom. Majka je rekla da pravi muškarac treba od samog početka da se probija sam.

Bilo bi mi drago da se sam probijam, stvar je bila u tome što nisam znao kuda i kako. Mutna magla unaokolo lako bi se

razrgnula, ali bilo je malo nade da će se u njoj pronaći put do para i svetlosti.

Pao sam već na prvom ispitu, na sastavu, koji smo iz nekog razloga pisali na fakultetu za fiziku MGU. Tema je bila „Slika Otadžbine u mom srcu“. Pisao sam o crtanom filmu gde su patuljci pevali o skakavcu, o prepolovljenom paku sa rečju „SSSR“ i izvrnutim kitovima... Naravno, naslućivao sam da pri upisu na tako prestižni fakultet ne treba govoriti istinu, ali nisam imao drugog izbora. Uništila me je, kako su mi rekli, rečenica: „I ipak sam ja patriota – ja volim naše surovo nepravedno društvo koje živi u uslovima večnog snega i leda.“ Posle reči „društvo“ trebalo je staviti zarez.

Za vreme oproštajne posete prijemnoj komisiji, video sam na vratima crtež veselog puža (on se, kao i otac na internetu, očigledno smešio nekom drugom). Ispod crteža su bili stihovi starog japanskog pesnika:

O, Pužu! Penji se na vrh Fudžija,
Ne moraš da žuriš...

Izvadiš olovku, dopisao sam:

Tamo na vrhu Fudžija ionako je mnogo puževa.

To je bio moj prvi ozbiljni životni poraz. Odgovorio sam sudbini tako što sam se zaposlio kao fizički radnik u samousluzi u kraju.

Prvih nekoliko dana činilo mi se da sam zaronio na samo dno života i postao neuhvatljiv za zakone socijalnog darvinizma. Ali uskoro sam shvatio da nikakva dubina, nikakav geto ne spasava od tih zakona, pošto svaka ćelija društvenog organizma živi po istim principima kao i društvo u celini. Čak se sećam u kakvoj mi je situaciji to postalo jasno (tog trenutka balansirao sam na ivici vidovitosti – ali to se razjasnilo mnogo kasnije).

Gledao sam engleski film „Dina“, gde su međuzvezdana putovanja obezbeđivali takozvani navigatori, bića koja stalno uzimaju specijalni narkotik i koja su se zbog njega pretvorila u nešto između čoveka i pterodaktila. Navigator je širio svoja krila s opnama pokazujući pravac u prostoru, i flotila kosmičkih brodova pronosila se iz jednog dela kosmosa u drugi... Zamislio sam da negde u Moskvi isto tako jezivo biće s opnama širi krila nad svetom. Ljudi ništa ne primećuju i kao mravi puze za svojim poslom, ali nikakvog posla oni više nemaju. Oni još ne znaju, ali oko njih je već druga vasiona i važe novi zakoni.

Ti zakoni važili su i u svetu fizičkih radnika – u njemu je trebalo pravilno (ne manje i ne više od određene norme) krasti, trebalo je imati štek, trebalo je boriti se za mesto bliže nevidljivom suncu, pri čemu ne boriti se bilo kako, nego uz pomoć pokreta osvećenih običajem. Uglavnom, svoj Fudži, pa makar nevisoki i prljav, imao sam i ovde.

Treba li govoriti da sam ponovo zaostao pri uspinjanju. Počeli su stalno da me stavljaju u noćne smene i da me kleveću pred šefovima. Biti luzer među fizikalcima bilo mi je nepodnošljivo, i kada je počelo drugo leto posle završetka škole, napustio sam posao.

Dok sam imao novac zarađen u samousluzi (uz ukradeno nije bilo baš malo) mogao sam da sačuvam relativnu nezavisnost od majke i ja sam komunikaciju s njom sveo na minimum. Ona se, zapravo, svela na jedan jedini ritual – ponekad me je majka zaustavljala u hodniku i govorila:

– Deder, pogledaj me u oči!

Bila je ubeđena da se drogiram, i smatrala je da je sposobna da proceni kada sam u stondu, a kad ne. Nisam koristio nikakva sredstva, ali po majci je ispadalo da sam na dozi gotovo svaki dan, a ponekad čak pod istovremenim dejstvom čitave grupe narkotičkih sredstava. Da bi presuda bila doneta, nije se uzimala u obzir veličina zenice ili boja beonjače, nego nekakvi posebni znaci koje je majka držala u tajnosti kako ne bih naučio da se maskiram – zato

je osporavanje majčine ekspertize bilo nemoguće po definiciji. Nisam protivrećio, shvatajući da će to biti novi dokaz da je ona u pravu („Kako postaješ agresivan kad si drogiran, prosto strašno!“).

Osim toga, majka je imala neverovatnu hipnotičku moć: trebalo je, na primer, da kaže samo: „Pa tebi reći skakuću!“ i moje reči bi zaista počele da skakuću iako pre toga nisam čak ni znao šta taj izraz znači. I zato sam, ako bi me majka baš mnogo gnjavila, ćutke odlazio iz kuće na nekoliko sati.

Jednog letnjeg dana nas dvoje smo imali još jedan narkomanski skandal. Ovoga puta on je bio naročito buran; više nisam mogao da ostanem u kući. Izlazeći iz stana nisam mogao da se obuzdam i rekao sam:

- Kraj. Ovde više neću da živim.
 - Dobra vest – odgovorila je majka iz kuhinje.
- Naravno, ni ona ni ja to, u stvari, nismo mislili.

U centru je bilo dobro – tiho i pusto. Lutao sam uličicama između Tverskog bulevara i Sadovog prstena, razmišljajući o nečem mračnom, što nije moglo do kraja da se prevede u reči: kako letnja Moskva nije lepa zbog svojih zgrada i ulica, nego zbog aluzije na ona tajanstvena nemoguća mesta kuda bi se iz nje moglo otputovati. Ta aluzija je bila svuda – u povetarcu, u lakim oblacima, u cvetu topola (topole su tog leta rano procvetale).

Odjednom je moju pažnju privukla strelica na trotoaru. Bila je nacrtana zelenom kredom. Pored strelice stajao je natpis iste boje:

Realna šansa da se uđe u elitu

22.06. 148.40 – 18.55

Druge nikad neće biti

Sat je pokazivao petnaest do sedam. Osim toga, bio je upravo dvadeset drugi jun, dan letnjeg solsticijuma. Strelica je bila već prilično izlizana od đonova. Bilo je jasno da je reč o nečijoj šali. Ali poželeo sam da odigram tu igru koju je ponudio neznano ko.

Osvrnuo sam se oko sebe. Retki prolaznici išli su svojim poslom ne obraćajući pažnju na mene. Ni u okolnim prozorima takođe nije bilo ničeg zanimljivog.

Strelica je pokazivala prema kapiji. Ušao sam kroz lučni prolaz i ugledao na asfaltu drugu zelenu strelicu – prema dubini dvorišta. Nikakvog natpisa pored nje nije bilo. Načinio sam još nekoliko koraka i ugledao malo sumorno dvorište: dvoje starih kola, kon-tejner za smeće i vrata sporednog ulaza u okrečenom zidu. Na asfaltu ispred vrata bila je još jedna zelena strelica.

Iste takve bile su i na stepeništu.

Poslednja strelica bila je na četvrtom spratu – ona je pokazivala prema blindiranim sporednim vratima velikog stana. Vrata su bila odškrinuta. Zadržavajući dah, provirio sam kroz prorez i odmah uplašeno ustuknuo.

U polutami iza vrata stajao je čovek. U ruci je imao nekakav predmet nalik na lemlicu. Ali nisam stigao ništa da osmotrim. On je nešto uradio i nastupio je mrak.

Ovde su se moja sećanja na prošlost približila sadašnjosti toliko da sam se setio gde se nalazim – i došao k sebi.

MITRA

Stajao sam pored onih istih švedskih merdevina. Strašno mi se išlo u toalet. Osim toga, nešto nije bilo redu s mojim ustima. Istraživši ih jezikom, shvatio sam da su gornji očnjaci ispali iz desni – sada su na njihovom mestu bile dve rupe. Očigledno sam ispljunuo zube u snu – u ustima ih nije bilo.

Izgleda da se u sobi pojavilo neko živo biće – ali ja nisam mogao da fokusiram pogled i video sam ispred sebe samo mutnu mrlju. Ta mrlja je pokušavala da privuče moju pažnju, ispuštajući tihe zvukove i čineći jednolične pokrete. Odjednom su se moje oči fokusirale i ja sam ugledao pred sobom nepoznatog čoveka obučenog u crno. Prelazio je rukom ispred mog lica proveravajući da li reagujem na svetlost. Videvši da sam došao k sebi, neznanac je prijateljski klimnuo glavom i rekao:

– Mitra.

Shvatio sam da je to ime.

Mitra je bio visoki suvonjavi mladić oštrog pogleda s kozjom bradicom i tek izraslim brčićima. U njemu je bilo nečeg mefistofelovskog, ali apgrejdovanog: ličio je na naprednog zlog duha, koji je, umesto arhaičnog služenja zlu, krenuo putem pragmatizma i ne libi se dobra ako će ga ono brže dovesti do cilja.

– Roman – promuklo sam izgovorio i prebacio pogled na sofukraj zida.

Leša na njoj više nije bilo. Ni krvi na podu.

– A gde...

– Odneli su – rekao je Mitra. – Avaj, ovaj tragični događaj nas je iznenadio.

– Zašto je on imao masku?

– Pokojnik je bio unakažen zbog nesrećnog slučaja.

– Zato se i ubio?

Mitra slegnu ramenima.

– To niko ne zna. Pokojnik je ostavio pisamce, iz kojeg sledi da ćeš njegov naslednik biti ti...

Odmerio me je pažljivim pogledom.

– I to je izgleda istina.

– Ja to ne želim – rekao sam tiho.

– Ne že-liš? – razvuče Mitra.

Odrečno sam odmahnuo glavom.

– Ne razumem – reče on. – Mislim da bi trebalo da budeš srećan. Pa ti si pametan momak. Inače te Brama ne bi izabrao. A jedina perspektiva za pametnog momka u ovoj državi je da radi kao klovn kod pедера.

– Mislim – odgovorio sam – da postoje i druge mogućnosti.

– Postoje. Ko ne želi da radi kao klovn kod pедера, radiće kao peder kod klovnova. Za tu istu sitnu cenu.

To nisam poricao. Osećao sam da Mitra dobro poznaje život.

– Ti si sada vampir – nastavio je. – Jednostavno još nisi shvatio koliko si imao sreće. Zaboravi na sumnje. Tim pre što put natrag svejedno ne postoji... Bolje mi reci kako se osećaš?

– Loše – rekao sam. – Glava me jako boli. I hoću u toalet.

– Šta još?

– Zubi su mi ispali. Gornji očnjaci.

– Sad ćemo sve da proverimo – rekao je Mitra. – Samo trenutak.

U ruci mu se pojavila kratka staklena epruveta sa crnim čepom. Bila je dopola napunjena providnom tečnošću.

– U ovoj posudici je vođeni rastvor crvene tečnosti iz ljudske vene. Razblažena je u odnosu jedan prema sto...

– A ko je taj čovek?

– Saznaj sam.

Nisam shvatao šta Mitra želi da kaže.

– Otvori usta – rekao je.

– To nije opasno?

– Ne. Vampir je imun na sve bolesti koje se prenose preko crvene tečnosti.

Povinovao sam se i Mitra je pažljivo spustio na moj jezik nekoliko kapi iz epruvete. Tečnost se uopšte nije razlikovala od obične vode – ako je u njoj i bilo nečeg čudnog, to se u ukusu nije osećalo.

– Sada protrljaj jezikom gornje desni. Nešto ćeš videti. Mi to zovemo maršruta ličnosti...

Dodirnuo sam dêsni vrhom jezika. Tamo je sada bilo nešto strano. Ali nije bolelo – osećalo se samo lagano peckanje, kao od slabog udara struje. Nekoliko puta sam prešao jezikom preko desni, i odjednom...

Da nisam bio vezan za švedske merdevine, verovatno ne bih mogao da održim ravnotežu. Odjednom me je obuzeo jak i snažan osećaj, ni nalik na bilo šta što mi je ranije bilo poznato. Video sam – ili, tačnije, osetio – drugog čoveka. Video sam ga iznutra, kao da sam postao on, kao što nekada biva u snu.

U oblaku nalik na polarnu svetlost, kakvim mi se pokazao taj čovek, mogle su se izdvojiti dve zone – nekakvog kao odbijanja i privlačenja, tame i svetlosti, hladnoće i toplote. One su ulazile jedna u drugu u vidu mnogobrojnih mrlja i arhipelaga, tako da je njihovo presecanje ličilo čas na topla ostrva u ledenom moru, a čas na hladna jezera na ugrejanoj zemlji. Zona odbijanja bila je napunjena nečim neprijatnim i opterećujućim – onime što ovaj čovek nije voleo. Zona privlačenja, obrnuto, sadržala je sve radi čega je on živio.

Video sam ono što je Mitra nazvao „maršrutom ličnosti“. Kroz obe zone je zaista prolazila nekakva teško opisiva nevidljiva maršruta, nalik na kolosek, ka kojem je pažnja klizila sama.

To je bio trag navika uma, brazda izlizana od ponavljanih misli – nejasna putanja po kojoj se iz dana u dan kretala pažnja. Prativši maršrutu ličnosti, moglo se za nekoliko sekundi shvatiti ono najvažnije o čoveku. To sam shvatio bez dodatnih Mitrinih objašnjenja – kao da sam sve nekada i sam znao.

Čovek je radio kao kompjuterski inženjer u moskovskoj banci. Znao je mnoštvo tajni drugih ljudi, bile su tu čak i sramne tajne. Ali glavni njegov problem, bruka i tajna, bilo je to što je slabo poznao *Windows*. Mrzeo je taj operativni sistem kao robijaš zlog nadzornika. Dolazilo je do smešnih situacija – na primer, samo zbog postojanja *Windows Vista* njemu se kvarilo raspoloženje kada bi u filmu čuo španski izraz „hasta la vista“. Sve što je bilo u vezi sa poslom nalazilo se u zoni odbijanja, a u samom njenom centru vijorila se zastavica *Windows*.

U centru zone privlačenja bio je, kako mi se najpre učinilo, seks – ali kad sam bolje pogledao, shvatio sam da mu je glavna radost u ovom životu ipak bilo pivo. Uprošteno govoreći, čovek je živio za to da pije kvalitetno nemačko pivo odmah nakon polnog odnosa – i radi toga je podnosio sve strahote službe. Moguće da on sam nije znao šta mu je najvažnije, ali meni je to bilo očigledno.

Ne mogu da kažem da mi se tuđi život otvorio u potpunosti. Kao da sam stajao pored odškrinutih vrata tamne prostorije i prelazio preko iscrtanog zida zrakom baterijske lampe. Svaka od sličica na kojoj bih zadržao pažnju približavala se i drobila na mnoštvo drugih, i tako mnogo, mnogo puta. Mogao sam da doprem do svake uspomene – ali bilo ih je previše. Zatim su slike postale mutne, kao da je u lampi crkla baterija, i sve je nestalo.

– Jesi li video? – upita Mitra.

Klimnuh.

– Šta?

– Stručnjak za kompjutere.

– Opiši.

– Kao vaga – rekao sam. – S jedne strane pivo, a sa druge „Vindouz“.

Mitru nije iznenadila ova čudna rečenica. Ispustio je kap na svoj jezik i nekoliko sekundi mrdao usnama.

– Da – složio se. – „Vindouz h-r-r-r.“

Ni ja se nisam iznenadio čuvši to: stručnjak za kompjutere izražavao je svoju mržnju prema jednoj od verzija proizvoda koji opslužuje čitajući „XP“ kao da je ćirilica – ispalo je nekakvo tiho groktanje.

– Šta sam ja video? – pitao sam. – Šta je to bilo?

– Tvoja prva degustacija. U relativno olakšanoj varijanti. Da je preparat bio čist, ti bi prestao da shvataš ko si u stvari, i sve bi trajalo mnogo duže. Zbog nedostatka iskustva može se zaraditi psihička trauma. Ali tako snažno se oseća samo u početku. Kasnije ćeš se navići... Dobro, čestitam. Sada si ti jedan od nas. Gotovo jedan od nas.

– Oprostite – rekao sam – a ko ste vi?

Mitra se nasmeja.

– Predlažem da odmah pređemo na „ti“.

– Dobro. Ko si ti, Mitra?

– Ja sam tvoj stariji drug. Istina, nisam mnogo stariji. Isto takvo biće kao i ti. Nadam se da ćemo postati prijatelji.

– Ako treba da postanemo prijatelji – rekao sam – mogu li da te zamolim za jednu prijateljsku uslugu?

Mitra se osmehnuo.

– Razume se.

– Možeš li da me odvežeš od ovih merdevina? Moram u toalet.

– Naravno – reče Mitra. – Molim te, oprost mi, ali morao sam da se uverim da je sve prošlo kako treba.

Kada je kanap pao na pod, pokušao sam da načinim korak napred – i svalio bih se da me Mitra nije pridržao.

– Pažljivo – rekao je – mogući su problemi sa vestibularnim aparatom. Treba da prođe nekoliko nedelja dok se jezik potpuno

odomaći. Možeš li da hodaš? Ili da ti pomognem?

– Mogu – rekao sam. – Gde?

– Levo niz hodnik. Pored kuhinje.

Toalet koji je bio uređen u istom stilu kao i stan ličio je na muzej gotskih sanitarija. Seo sam na nešto nalik na crni gnostički tron s rupom na sredini i pokušavao da saberem misli. Ali nije mi uspelo – misli uopšte nisu htele da se sabiraju jedna s drugom. One su sasvim nestale. Nisam osećao ni strah ni uzbuđenje ni brige o tome šta će biti dalje.

Izašavši iz toaleta, shvatio sam da nada mnogom niko ne stražari. U hodniku nije bilo nikog. U kuhinji takođe. Vrata sporednog ulaza kroz koja sam ušao u stan bila su na svega nekoliko koraka od mene. Ali ja nisam razmišljao o bekstvu – i to je bilo najčudnije. Znao sam da ću se sada vratiti u sobu i nastaviti razgovor sa Mitrom.

„Zašto ne želim da bežim?“ – pomislio sam.

Nekako sam znao da to ne treba da radim. Pokušao sam da shvatim kako i primetio nešto krajnje čudno. U mom umu kao da se pojavio centar teže, nekakva crna kugla, tako nepokolebljivo stabilna da ravnoteži duše opremljene njome ništa nije pretilo. Upravo tamo su se sada procenjivale sve moguće varijante dejstva – prihvatale se ili odbijale. Misao o bekstvu bila je izmerena na toj vagi i procenjena kao isuviše laka.

Kugla je želela da se vratim natrag. A pošto je to htela kugla, to sam hteo i ja. Kugla mi nije saopštavala šta želi. Pre će biti da se ona prosto logički kotrljala prema potrebnoj odluci. „Dakle, eto zašto me je Mitra pustio iz sobe“, pomislih. „Znao je da neću pobeći.“ Naslućivao sam otkud je Mitra to znao. I on je u sebi imao istu takvu kuglu.

– Šta je ovo? – upitao sam vrativši se u sobu.

– O čemu govoriš?

– U meni je sada unutra nekakvo jezgro. I ništa više. Sve o čemu pokušavam da mislim prolazi kroz njega. Kao da sam... izgubio dušu.

– Izgubio dušu? – ponovi Mitra. – A šta će ti ona?

Očigledno se na mom licu videla zbunjenost – Mitra se zasmejao.

– Duša – jesi li to ti ili ne-ti? – upitao je.

– U kom smislu?

– U bukvalnom. Šta ti nazivaš dušom – sebe ili nešto drugo?

– Verovatno sebe... Ili ne. Pre će biti nešto drugo.

– Hajde da razmišljamo logično. Ako duša nisi ti nego nešto drugo, zašto bi se zbog toga uzbuđivao? A ako si to ti, kako si mogao da je izgubiš, kad si evo ovde?

– Da – rekao sam – vidim da umeš da mutiš vodu.

– I tebe ćemo da naučimo. Znam zašto ti je frka.

– Zašto?

– Kulturni šok. U ljudskoj mitologiji se smatra da onaj ko postane vampir gubi dušu. To je besmislica. Isto kao kad bi rekao da čamac izgubi dušu ako na njega staviš motor. Ti ništa nisi izgubio. Samo si dobio. Ali dobio si tako mnogo da se sve što si prethodno znao smanjilo do potpune beznačajnosti. Otuda i osećaj gubitka.

Seo sam na sofu gde je sasvim nedavno ležao leš čoveka sa maskom. Verovatno bi mi bilo strašno da sedim na ovom mestu, ali teškoj crnoj kugli u meni bilo je svejedno.

– Nemam osećaj gubitka – rekao sam. – Nemam čak ni osećaj da sam ja – ja.

– Pravilno – odgovori Mitra. – Ti si sada drugačiji. Ono što ti deluje kao jezgro – to je jezik. Ranije je on živio u Brama. Sada živi u tebi.

– Sećam se – reko sam – da je Brama odgovorio kako će njegov jezik preći u mene...

– Samo nemoj, molim te, misliti da je to Bramin jezik. Brama je bio telo jezika, a ne obrnuto.

– A čiji je onda to jezik?

– Ne može se govoriti da je on nečiji. On je svoj sopstveni. Ličnost vampira deli se na glavu i jezik. Glava – to je ljudski aspekt

vampira. Društveno biće sa svim svojim prtljagom i starudijom. A jezik – to je drugi centar ličnosti, glavni. On te i čini vampirom.

– A šta je to jezik? Drugo živo biće. Više prirode. Jezik je besmrtnan i prelazi od jednog vampira do drugog, tačnije, presađuje se s jednog čoveka u drugog, kao jahač. Ali on može da postoji samo u simbiozi sa telom čoveka. Evo, vidi!

Mitra je pokazao sliku sa mladim Napoleonom. Napoleon je ličio na pingvina, i neko bi na slici mogao da vidi cirkusku tačku: pingvin jaše konja za vreme vatrometa...

– Ne osećam jezik kao telo – rekao sam – već nekako drugačije.

– Tačno. Trik je u tome da se svest jezika spaja sa svešću čoveka u kojem se naseljava. Uporedio sam vampira sa jahačem, ali tačnije poređenje je kentaur. Neki kažu da jezik potčinjava sebi ljudski um. Ali ispravnije je reći da jezik podiže um čoveka do sopstvene visine.

– Visina? – upitao sam. – Ja, naprotiv, imam osećaj da sam pao u nekakvu jamu. Ako je to visina, zašto je onda tako... tako mračno?

Mitra huknu.

– Mračno je i pod zemljom i visoko u nebu. Znam kako ti je sada. Može se reći, drugo rođenje. Za tebe u prenosnom značenju, a za jezik – u najbukvalnijem. Za njega je to nova inkarnacija, pošto sve ljudsko sećanje i iskustvo koje je vampir skupio nestaju kada jezik pređe u novo telo. Ti si čisti list hartije. Novorođeni vampir, koji mora učiti, učiti i samo učiti.

– Šta?

– Tebi predstoji da za kratko vreme postaneš visoko kulturna i prefinjena ličnost. Koja značajno prevazilazi većinu ljudi po intelektualnim i fizičkim sposobnostima.

– A kako ću ja to moći da postignem za kratko vreme?

– Mi imamo posebne metode, vrlo efikasne i brze. Ali onom najvažnijem će te naučiti jezik. Prestaćješ da osećaš sve to kao strano. Vi ćete se spojiti u jedno.

– Je l' to jezik izjeda neki deo mozga?

– Ne – reče Mitra. – On zamenjuje krajnike i stupa u kontakt sa prefrontalnim korteksom. Faktički, tvom mozgu se dodaje dopunski.

– A hoću li ja ostati svoj?

– U kom smislu?

– Pa, recimo, šta ako to više ne budem ja?

– U svakom slučaju, sutrašnji ti neće više biti današnji ti. A preksutra – tim pre. Ako je nečemu svejedno suđeno da se desi, neka to donese dobrobit.

Ustao sam sa sofe i napravio nekoliko koraka preko sobe. Svaki korak mi je teško pado, i to mi je smetalo da razmišljam. Osećao sam da Mitra malo preteruje u razgovoru – ili mi se prosto podsmeva. Ali u današnjem stanju nisam mogao da se raspravljam s njim.

– Šta sada da radim? – pitao sam. – Da se vratim kući?

Mitra odrečno odmahnu glavom.

– Ni u kom slučaju. Sada ćeš živeti u ovom stanu. Lične stvari pokojnika su već odneli. Sve što je ostalo je tvoje nasledstvo. Uči.

– Šta?

– Dolaziće ti učitelji. Navikavaj se na svoju novu ulogu. I na novo ime.

– Kakvo novo ime?

Mitra me je uhvatio za rame i okrenuo licem prema ogledalu na ormanu. Izgledao sam jezivo. Mitra je pokazao prstom na moje čelo. Tamo sam ugledao sasušeni smeđi natpis i setio se kako je pred smrt Brama nešto napisao krvlju na mom čelu.

– A – M – A – T – pročitao sam slovo po slovo, – ne, A – M – A – K...

– RAMA – ispravi me Mitra. – Vampiri nose imena bogova, takav je drevni običaj. Ali svi bogovi su različiti. Razmisli o smislu svog imena. To je svetiljka koja će ti osvetljavati put.

Začutao je – očigledno očekujući pitanje. Ali ja nisam imao pitanja.

– Tako se kaže – svetiljka – objasni Mitra. – I to je tradicija. Ali ako ćemo iskreno, ni bez svetiljke nećeš zalutati. Zato što vampiri imaju samo jedan put. I po njemu se može ići samo na jednu stranu, sa svetiljkom ili bez nje, svejedno.

Nasmejao se.

– Sada moram da idem – rekao je. – Videćemo se tokom velikog grehopada.

Pomislio sam da se Mitra šali.

– Šta je to?

– To je nešto poput ispita za pravo da se bude vampir.

– Ne stojim baš najbolje sa ispitima – rekao sam. – Padam na njima.

– Nikada sebe nemoj kriviti za ono za šta možeš da okrivíš sistem. Napisao si vrlo dobar sastav, iskren i svež. On čak dokazuje da imaš literarnog dara. Jednostavno, na vrhu Fudžija su čekali druge puževe.

– Jesi li me ujeo?

Klimnuo je, zavukao ruku u džep i izvukao uzanu staklenu cevčicu veličine cigare, s obe strane zatvorenu plastičnim čepovima.

– Ovo je tvoj lični predmet. S njime će se upoznati i drugi. Naši pretpostavljeni.

Značajno je pogledao nekuda uvis.

– Sada o svakodnevnim problemima. U sekreteru je novac koji ti može zatrebati. Hranu će ti donositi iz restorana u prizemlju. Kućna pomoćnica će dolaziti da sprema dva puta nedeljno. Ako ti nešto treba – kupi.

– Kuda da idem s ovakvom njuškom? – upitao sam i klimnuo prema svom odrazu u ogledalu.

– To će uskoro proći. A ja ću narediti da ti donesu sve što je neophodno. Odeću i obuću.

– Da kažem broj?

– Ne treba – rekao je i cokuo jezikom. – Znam.